

ИЛЮСТРОВАНО МЪСЕЧНО СПИСАНИЕ

За туризъм, родинознание и литература.

— Редактира комитетъ. —

Година първа. ————— книжка шеста.

СЪДЪРЖА:

1. Х. Брокъ — Задачитѣ на сѣврѣмения Туризмъ.
2. А. Андрѣевъ — Лѣтни Акварели (стихот.)
3. Ивановъ — На Монбланъ.
4. Ив. Петковъ — Жанъ П. — День (стихот.)
5. Хр. Чавдаровъ — Олимпийски игри
6. Съюзни клонове.
7. Вѣсти
8. Изъ свѣта и науката.

Издание на Плѣвенското юнош. тур. дружество

„СТУДЕНЕЦЪ“

Апелъ

КЪМЪ СЪЮЗНИТЪ ЧЛЕНОВЕ.

ДРУГАРИ.

Петия редовенъ конгресъ на съюза ни се свиква на 18 юли т. г. въ гр. Пловдивъ. Всѣки отъ васъ е дълбоко проникнатъ отъ съзнанието за съдбоносното съзнаиие на правилното и **ОТГОВАРЯЩЕ НА СЪЮЗНИТЪ ИНТЕРЕСИ** — разрѣшение, което трѣбва да се даде на въпроситѣ сложени за обсъждане.

А два сж тѣ къмъ които трѣбва да е насочено всецѣло нашето внимание и които **САМОСТОЯТЕЛНО СЕРИОЗНО И СМѢЛО** трѣбва да разрѣшимъ:

ТОЧКА 10 ОТЪ ДНЕВНИЯ РЕДЪ.

ЧЛ. 17 ОТЪ СЪЮЗНИЯ УСТАВЪ.

При обсъждането имъ ще бждатъ поставени на тежко изпитание чувствата ни за изкренно миление за доброто на организацията ни, ето защо.

БЖДЕТЕ БУДНИ ДРЕГАРИ,

Ше се рѣшава Бждащето на сжюза ни-и отъ васъ зависи да бжде то бждаще на дѣйно и свободно проявление на младежки творчески духъ или — на хилаво, жалко съществуване.

ДРУГАРИ ТУРИСТИ,

Ние ви зовемъ:—Всички съ високо издигнато туристическо съзнание за голѣмата задача що ни прѣждатъ.

ЕЛАТЕ ДО ЕДИНЪ ВЪ ПЛОВДИВЪ!...

Елате проникнати отъ желанието да се стори всичко за заздравяването и мощно закрѣпване на скжпия ни съюзъ!

ЕЛАТЕ И БДЕТЕ!....

Нека не се повтори печалния резултатъ отъ миналото добитъ въ Търново.

ДО ВИЖДАНЕ ВЪ ПЛОВДИВЪ!...

З Д РА В Е Й Т Е !

ОТЪ РЕДАКЦИЯТА.

СТУДЕНЕЦЪ

ИЛЮСТРОВАНО МЪСЕЧНО СПИСАНИЕ

ЗА ТУРИЗЪМЪ, РОДИНОЗНАНИЕ И ЛИТЕРАТУРА.

Година първа

Плѣвень, юний 1920 год.

Книга шеста

Х. БРОКСЪ

Задачитѣ на съврѣмения туризъмъ.

Прѣзь м. октомври миналата година засѣдава въ Нюрнбергъ първия извънреденъ конгресъ слѣдъ войната на Германско-Австрийскиятъ планински съюзъ — най-мощната туристическа организация, брояща до прѣди войната около 300,000 членове.

Стечението на конгресисти, гости и любители е било телкова голѣмо, че засѣданията на конгреса е трѣбвало да се разпрѣдѣлятъ въ 3 грамадни зали. Интересътъ, въодушевлението и желанието да заработятъ съ нови сили за възобновяването на туризъма сж били общи у всички и за това свидѣтелствува образцовата, плодотворна работа на конгреса. Подобни вѣсти се чуватъ повече или по-малко изъ всички страни, даже—което най ме радва—изъ нашата малка България.

Факта, че слѣдъ почти петгодишна ужасна борба туризъмътъ намира навсѣкждѣ привърженици и приятели, иде да докаже най-краснорѣчиво бждащото му. Какъ се надпрѣварваха още прѣди десетина години нѣкои учени и спортисти съ своитѣ филипикки и епиграми по адресъ на туризъма и алпинизъма, че се билъ „изродилъ“, излѣзълъ отъ мода, а нѣкои ясновидци му прѣдсказваха даже недалеченъ край!

„уризъмътъ се надживѣ“, се чуваше вече оттукъ-оттамъ. Право да мислятъ така имъ дазаше извънмѣрното развитие и разпространение на планинскитѣ желѣзници, подемотъ въ въздухо-плавателното дѣло и др. модерни съобщителни сръдства. Дѣйствително, грамадниятъ прѣвратъ въ всички области на културата не ще мине и покрай насъ—туриститѣ безъ да остави слѣди. Може би, формитѣ, въ които въ бждаще ще се упражнява туризъма ще се промѣнятъ малко, обаче ядката му остава непожтната; въодушевлението и обичта къмъ горитѣ и планинитѣ, къмъ неосквернената отъ човѣшка ржка, природа не умира току-тъй у стотици хиляди сърца.

А какъ ще се и какъ да се развие идеята — по тоя въпросъ мнѣнията сж различни. Въ едно, обаче, всички сж единодушни. Прѣди всичко да се подигнатъ дружествата и съюзитѣ на старата имъ висота. Да се възтановятъ и популявятъ занемаренитѣ прѣзь войната технически улеснения по планинитѣ: пжтища, мостове, разгледни, стълби и пр. Маркировката по пжтищата, която е изблѣ-

дняла или измита отъ дъждоветъ, сѣщо ще трѣбва да се поднови. Въ плачевно състояние се намиратъ повечето отъ цвѣтушитъ до прѣди войната хижи и спасителни домове.

Нѣкои даже за прѣ-голъмо съжаление — сѣ съвсѣмъ разрушени, други ограбени, опожарени и пр. (именно тия по фронтоветъ въ Австрия, Карпатитъ, Тиролски и Итали. Алпи) Загубата на послѣднитъ е неощвима и чувствителна за цѣлиятъ туристиченъ свѣтъ. Други пъкъ отъ хижитъ сѣ отдавна затворени или не се продоволствуватъ поради икономическитъ оскъждици. Всички тия неудобства и прѣчки за нормалния развой на туризъма ще трѣбва да се прѣмахнатъ, постепено като се призоватъ на помощ мѣстнитъ общински власти и сроднитъ намъ организации. При тия прѣдприятия да се има всѣкога прѣдъ видъ взаимомощта на съсѣдни клонове. Нека поне въ тая областъ се забрави клоновъ сепаратизъмъ, егоизъмъ и съперничество. Тукъ работата се касае за общото благо на всички туристи и природо-любители. Ученическитъ и студентски спални по градоветъ и селата, тоже ще трѣбва да се турятъ въ редъ и да се откриятъ. Защото при сѣществуващата скѣпотия и негостоприемство на селянитъ младежъта е принудена да дири ефтинъ подслонъ и даже да направи отъ тѣхъ зависими своитъ пътувания.

Една отъ най-важнитъ и нови задачи, които си зададе днешния туризъмъ и алпинизъмъ сѣ тия въ областъта на морала.

Забѣлѣзва се навсѣкъдѣ загрубяването и израждането на обичаитъ, нравитъ. Моралниятъ барометръ е стигналъ въ всички страни своята...абсолютна нула бихъ казалъ. (Защо и какъ да оставимъ настрана) Чувството за хубаво, добро и прѣкрасно изглежда да се е съвсѣмъ изпарило, или захвърлено отъ всички слоеве на обществото, (поне въ голъма частъ отъ него) а най-вече между младежъта. Единъ ненаситенъ ламтежъ къмъ празни, дори похотливи удоволствия я е обвзелъ. Ето гдѣ туризъмътъ иска да помогне и да окаже своето благотворно влияние.

Това се подчерта и въ конгреса на Герм.-Австр. планински съюзъ и се взеха цѣла редица рѣшения и мѣроприятия за изкореняването на това зло. Всички се свеждатъ къмъ едно: да се изтрѣгне младежъта на градоветъ, изъ танцувалнитъ салони, кафенетата и кабаретата, и да се заменятъ шеметно-упоителнитъ парфюми на коприненитъ рокли, цигарения димъ и алкохолнитъ пари, които като червеи сѣ разгрязали душитъ и дробоветъ имъ, съ чистия и свѣжъ въздухъ на природата. Да се привлѣче младежъта въ планинитъ, въ горитъ и да се остави природата, дѣйствувайки върху психиката — сама да имъ говори и покаже вратолонниятъ пътъ по който е тръгнала къмъ сигурна гибелъ. По тоя начинъ природата ще окаже своето облагородяващо влияние на педагога и възпитателъ. Разбира се, тукъ-тамъ, гдѣто поквара-та се е закоренила малко по-дълбоко — думата ми е за по-голѣмитъ градове, които въ това отношение всѣкога крачатъ на прѣдъ — това ще струва извѣстенъ трудъ, дипломатическо изкуство, ако щете; защото не току-тъи ще се остави плуващата въ удоволствия младежъ отъ своя навикъ и паркетнитъ салони за да трѣгне по

излети и се „блъска по камънитѣ“. Може би, нѣкъдѣ ще трѣбва да се при„ожи примѣрътъ на едно Дрезденско Туристическо д-во, което доскоро уреждаше излети, придружени съ танци и увеселения на открито, докато ентузиазъма за послѣднитѣ (танцитѣ и увеселенията на открито) се сѣвсѣмъ изпари. Въ близката, пѣданна дружба съ природата е единственната надѣжда за заякчане на морала и за заздравяването на народитѣ. Защото докато живѣятъ хора, които въпрѣки всички борби за сѣществуване не ще изгубятъ смисъла за великото и хубавото, истинскиятъ, идеаленъ туризъмъ ще бѣде близъкъ до сърцата на тия хора и ще упражнява своето благотворно дѣйствиe върху стари и млади и ще запазва въ тѣхъ и въ най-лошитѣ часове вѣрата въ идеалитѣ. Въ това се състои именно и осигуреното бѣдаще на туризма. Колкото по-несносни ставатъ условията на живота, толкова по сигурно туризъмътъ ще запази своитѣ привърженици и ще печели все нови послѣдователи. Заради това, вие планинци по Рилскитѣ чукари и хребети, вие бродници изъ балканскитѣ дебри и усой нека се провикнемъ единодушно: Колко е богатъ и красивъ свѣта въпрѣки това и въпрѣки всичко! А тоя „свѣтъ“ нека ние си завоюваме, па нека бури снѣгове ни затымнатъ и прѣпрѣчватъ пътя къмъ него, нека ледени игли шибатъ страницитѣ ни, а смѣлостъ и издържливостъ изпѣватъ нервитѣ ни! Тѣ всички ще се побѣдятъ и прѣвъзмогнатъ.

Такъвъ е билъ и ще си остане за винаги истинскиятъ туризъмъ!

Freberg. Априль, 1920 г.

Рилския манастир — външенъ изгледъ.

Ал. Андрѣевъ.

ЛѢТНИ АКВАРЕЛИ

Нощь припада. Мека тишина
 Лѣе се вълна подиръ вълна,—
 И залива златнитѣ полета. Тихне.
 Тихне. Само палави шурчета
 Тихи пѣсни пѣятъ безъ за пиръ
 Изъ нивята; въ заглѣхналата ширъ
 Тукъ и тамо пѣдпѣдъкъ изкрюка,
 Бо' зна дѣ спотаенъ въ трѣволяка.

Лѣтний день се изкатери бавно
 на пладнина; нетърпима жаръ;
 пѣсенъта си дрезгава отдавно
 е зацъркалъ веселий жѣтваръ.

Задухъ и омара. Равнината
 въ дрѣмота сънлива се шири;
 на пладнина жешка въ тишината
 житний класъ припламва и гори.

Но скорятъ загрижени стопани,
 златна пѣсенъ пѣе лѣснатъ сърпъ;
 врѣдомъ изъ житата неприбрани
 ведри се осѣдналата скръбъ.

И надѣжда свѣтва по лицата
 зачервени като алий макъ,
 що поглежда благо изъ нивята,
 размѣсомъ съ извѣхналъ полски
 [злакъ.]

Слънцето потъна задъ гората
 въ пламъци пожарни и позлата.
 Ей жѣтвари рой по рой скоратъ
 къмъ селото низъ коларский пѣтъ.

Морни, а задѣвкитѣ не сѣкватъ,
 смѣхове звѣнливо се отъекватъ—
 стихватъ и се мигомъ емватъ пакъ
 въ ширналий се синкавъ полумракъ.

Самота низъ нивитѣ засѣда—
 салъ кръстцитѣ, прѣснати въ безреда
 се тъмятъ като безбройна ратъ,
 и си шушнатъ изъ вечерний хладъ.

Н. ИВАНЦОВЪ.

На Монбланъ.

I.

Отъ разнитѣ изкачвания, които нѣкога и сега се правятъ изъ швейцарскитѣ планини, съ най-голъма популярностъ се ползува изкачването на Монбланъ. И има защо. Монбланъ — това е най-високия връхъ въ Европа — една височина отъ 4810 м. надъ морското равнище. И не е чудно, че всѣки туристъ, любитель на изкачванията, желае да посѣти най-високия европейски връхъ. А такава едно изкачване изисква понѣкога гимнастическа ловкостъ и едва ли не е най-уморителното отъ дългия пѣть и бързото изтощение на силитѣ отъ разрѣдения въздухъ. Отъ никждѣ, обаче не се откриватъ такива обширни и величествени гледки, както отъ Монбланъ. И това го прави арена за опитване силитѣ на спорсментитѣ — алпинисти, като повечето отъ изкачванията на него иматъ значение изключително като спортъ.

Но Монбланъ има и друго значение. Неговата история е и история на непосилни трудности и смъртни опасности, на които е билъ готовъ да се подложи човѣкътъ отъ любовъ къмъ науката. Историята на Монбланъ прѣдставлява една отъ най-интереснитѣ и поучителни страници отъ научнитѣ завоевания. Първото изкачване на него е тѣсно свързано съ името на единъ отъ най-крупнитѣ европейски учени — Сосюръ; на неговия връхъ, на най-високата точка въ Европа, е забито едно отъ най-славнитѣ знамена на науката — астрономическата и метеорологическата обсерватория на Жансенъ.

Въ числото на малкото пѣтешественици, които сж посѣщавали въ втората половина на миналото столѣтие. Шамони — малкъ градецъ, разположенъ въ тѣсна едноименна долина отгдѣто се откриватъ величествени изгледи на Монбланската верига — е билъ и младия женеуски натуралистъ Орасъ Бенедиктъ де Сосюръ, (1740 — 1799) Въ 1760 г. той е дошелъ за пръвъ пѣть тукъ за да прави изслѣдвания. Отъ тогава Шамони е билъ любимото мѣсто на изслѣдванията му. При първото му още посѣщение на Шамони у него се е зародила мисълта, която постоянно го прѣслѣдвала, да се изкачи на самии Монбланъ. Тая идея го измѣчвала и

той не можелъ да гледа върха равнодушно. Едва слѣдъ 27 години той осъществилъ своя идеалъ. Още тогава той обявилъ, че ще даде значително възнаграждение на тоя, който намѣри пътъ за Монбланъ. Той обѣщаль даже да заплати загубеното врѣме на тия, опититѣ на които не ще сполучатъ. Тогава въ Шамони е нѣмало тия добри водачи, които сега се ползватъ съ всемирна извѣстность. Никой не мислилъ за такова изкачване и не е чудно, че позива на Сосюръ не е далъ удовлетворителни резултати. Направени били нѣколко слаби опити, които още повече затвърдили вѣрата въ недостъпността на страшния върхъ.

Едва слѣдъ 15 години—въ 1775—е билъ направенъ първиятъ. може да се каже, сериозенъ опитъ. Четире шамоняри се изкачили по ледника. Макарьъ че въздуха билъ студенъ, но слънчевитѣ лъчи вслѣдствие прозрачността на въздуха буквално ги горѣли. Единъ отъ тѣхъ го налѣгнало сънь—признакъ на така наречената планинска болѣсть—и тѣ сж върнали въ Шамони съ надути отъ слънцето устни и напукана кожа. Правилн сж и други опити но сжщо така несполучливи. Самъ Сосюръ въ 1785 г. се е опиталь, при който опитъ той е останаль съ убѣждението, че единъ прѣкрасенъ день той ще достигне цѣлтъ на своето горе.цо желание и тая мисль,—казваль той—ме възбуждаше до такава степенъ, че често не можехъ да спя.

На другата година, най послѣ, Монбланъ билъ изкаченъ отъ Жакъ Балма, заедно съ докторъ Пакаръ и слѣдъ година—1787—Сосюръ пръвъ е поставилъ на него своитѣ научни инструменти.

Жакъ Балма се е родилъ въ 1762 г. въ селцето Пелеринъ. Той е билъ смѣль юноша, съ живо въображение и голѣма смѣлостъ, който често е ходилъ да търси минерали, които послѣ е продаваль. Тия екскурзии за минерали развили въ него страстьта на истински планинецъ - страсть за побѣда надъ опасноститѣ, често съ рискъ за живота само за мисльта, че е достигнато това, което се е считало до тогава за невъзможно. Но съ страстьта къмъ планинскитѣ екскурзии, въ него се е развила и друга такава за която, заедно съ първата той заплати съ живота си. Това е страстьта къмъ търсенето на природни сжкровища скрити въ недрата на планинитѣ, страсть за лесно обогатяване, която опиянява всѣки златотърситель.

Жакъ Балма скоро си спечелилъ име на смѣль и предприемчивъ планинецъ. Честолюбието да се прослави съ нѣкакъвъ необикновенъ подвигъ му внушило мисльта де се изкачи на Монбланъ, който тогава се смѣталъ за недостъпенъ. Първитѣ му опити били несполучливи. Въ единъ отъ тѣхъ той успѣлъ да достигне до Petit Plateau. Току що се върналь той узналь, че нѣколко планинци трѣгнали съ сжщата цѣль и нежелайки никой да го изпрѣвари, той отново се отправилъ на пътъ да достигне заминалитѣ. Скоро другаритѣ му се върнали. но той самъ продължилъ пътя си. Не слѣдъ много и той се убѣдилъ въ неуспѣха си и се върналь за да трѣгне отново на другия день. На 8, 9, 10 юли той почти достигналь върха. Върналь се въ Шамони той не казалъ това никому. Слѣдъ нѣколко дена необходими за почивка той от-

ново се приготвилъ да тръгне съ намѣрението вече да се изкачи на върха. Никой, даже неговата жена не знаела това. Узналъ, че селския докторъ Пакаръ, ученъ медикъ и добъръ натуралистъ а при това страстенъ любителъ на планинскитѣ екскурзии, ималъ същото намѣрение, Балма му съобщилъ своето откритие и му прѣдложилъ да тръгнатъ наедно едно, за да има свидѣтель и друго за да има другаръ, който ако не би му помогналъ въ нужда би му далъ добъръ, съвѣтъ: Пакаръ се съгласилъ. Обаче лошото врѣме ги накарало да чакатъ три седмици. Най-послѣ на 7 августъ врѣмето било благоприятно. Тѣ поржчали на двама свои приятели да ги слѣдатъ съ зрителна тръба когато бждатъ около върха. Първия день миналъ почти безъ опасности. На другия день тѣ имали да се борятъ съ голѣми прѣпятствия. Доктора скоро се отчаялъ.

„У него—разправя Балма—имаше повече сили да се държи на краката си. Употрѣбилъ всичкото си краснорѣчие азъ му разправяхъ да се движи и съгрѣва до колкото може. Той ме слушаше безъ да разбира и отвръщаше: „да, да“ само да се избави отъ менъ. Той страдаше отъ студа, пѣкъ и азъ самъ бѣхъ измръзналъ. Тогава азъ тръгнахъ самъ като му казахъ, че ще се върна за него. „Да, да“ отвърна той. Посвѣтвахъ го отново да се движи и не направилъ тридесетъ крачки, видѣхъ какъ той седна. Пятя не бѣше вече труденъ, но въздуха ставаше все по рѣдкъ. Трѣбаше да се спирамъ на всѣки десетъ крачки. Азъ вървѣхъ отпусналъ глава, но скоро я дигнахъ като видѣхъ, че най-послѣ съмъ стигналъ върха. Азъ достигнахъ своята цѣль! Бѣхъ тамъ гдѣто никой прѣди менъ не е стѣпвалъ! Тогава се обърнахъ къмъ Шамони, като махахъ съ шапката си надодена на тогата и видѣхъ, съ помощта на зригелната тръба, че отдолу ми отговаряха“

Слѣдъ четвъртъ часъ той намѣрилъ доктора и съ голѣми усилия му помогналъ да се изкачи и той. Тамъ тѣ прѣстояли около часъ. Съ съжитѣ усилия тѣ се върнали. Доктора и Балма били посрѣщнати отъ радостнитѣ поздрави на своитѣ познати и отъ цѣлото население. Слѣдъ четире дни Балма тръгналъ за Женева да събщи на Сосюръ своя успѣхъ. Но Сосюръ узналъ това по-рано отъ специаленъ пратеникъ. Балма билъ тогава на 24 години.

На слѣдующата година,—1787—Сосюръ и Жакъ Балма заедно съ 18 носача и слуги които носѣли физическитѣ му уреди и принадлежности тръгнали за Монбланъ. Слѣдъ редица трудности тѣ стигнали върха.

„Моитѣ първи погледи—пише Сосюръ—бѣха устремени къмъ Шамони, гдѣто азъ знаехъ, че моята жена и двѣтѣ ѣ сестри не откъсвайки очи отъ тръбата, слѣдѣха всѣка моя крачка и азъ почувствахъ радостъ и угѣшеніе, като видѣхъ развѣтото знаме, което тѣ трѣбваше да вдигнатъ въ момента, кога о ме видятъ, че съмъ на върха“.

Това бѣше първото научно изкачване на Монбланъ. Така слѣдъ 27 години се отдаде на Сосюръ да изпълне своето намѣрение. Това, за което мечтаеше юношата, осъществено бѣше отъ зрѣлия мжжъ, прѣдъ прага вече на старостта. Двадесетъ ѣ седемъ години се готвилъ той за завладѣването на тоя страшенъ връхъ, когато той

най послѣ изкачи. Слѣдъ дългогодишни упражненія той подготви своитѣ членове и ги направи способни за това изкачване.

А Балма—съ неговото стремление да се прослави съ нѣкой необикновенъ подвигъ и съ неговата страсть къмъ сжкровищата на планинитѣ, 62 годишенъ, намѣри гроба си въ една бездѣнна пропасть, като търсилъ една златоносна жила въ долината Сиксъ лежаща на сѣверъ отъ Шамони.

Изкачването на Сосюра тури началото на редица други научни изкачвания.

На 31 юли 1844 г. трима французки учени—Мартенъ, Браве и Лепильоръ придружени отъ 48 водачи и носачи сж се отправили за Монбланъ, но лошото врѣме имъ попрѣчва. Едва на третия пжтъ тѣ сполучватъ да стигнатъ върха гдѣто направили доста интересни наблюдения.

На 12 августъ 1857 г. е направилъ първото си изкачване знаменития изслѣдователъ на ледницитѣ—Тиндалъ, който повторно се е изкачилъ и на слѣдующата година.

Въ 1859 г. Тиндалъ се рѣшилъ да прѣнощува на самия връхъ ва да направи сутринъ своитѣ наблюдения. Но хванатъ отъ планинската болѣсть той не сполучилъ.

Въ сжщата година го послѣдва капитанъ Форбесъ извѣстенъ изслѣдователъ на ледницитѣ особено на тѣхнитѣ движения.

Въ 1859 и 1861 г. докторъ Питнеръ е правилъ сжщо научни изслѣдания на ледника Grand Plateau. Първия пжтъ е прѣстоялъ тамъ 14 дни и втория—16 дни.

Въ 1863 и 64 г. на Монбланъ се изкачватъ нѣколко медици да изслѣдватъ върху себе си и върху сѣжтницитѣ си признацитѣ на планинската болѣсть.

По-къснитѣ наблюдения на Монблана сж тѣсно свързани съ имената на Юли Вало отъ Греноблъ и докторъ Жансенъ, прѣдседателъ на французката академия на наукитѣ. На тѣхъ науката дължи освѣнъ многочисленитѣ и доста цѣнни наблюдения но така сжщо и за постролването на постоянна обсерватория на Монбланъ.

Въ 1875 г. на 6 августъ, Вало е направилъ първото си изкачване. Въ 1887 той прѣдстоява тамъ три денонощия за метеорологически и други наблюдения. До тогава никой не се е рѣшавалъ да нощува на върха, освѣнъ Тиндалъ, които както видѣхме несполучилъ. Важнитѣ научни резултати получени отъ Вало, го довѣли на мисълта да построи на Монбланъ постоянна обсерватория. Въпрѣки многобройнитѣ затруднения той се заелъ за работа. Тѣй като Монбланъ е покритъ съ вѣченъ снѣгъ и не може се намѣри тамъ твърда опора за здание, той намѣрилъ мѣсто за бъдещата обсерватория малка скала на височина 4400 м. около 400 м. по-низко отъ върха. Общината на Шамони дала извѣстна помощ, като зданието да служи едноврѣменно и убѣжище за пжтници въ лошо врѣме. Обсерваторията скоро била построена и струвала 11,000 лева, освѣнъ това били похарчени и 18000 л. за инструменти.

Не дълго слѣдъ построяването на обсерваторията на Вало е била построена обсерватория на самия Монбланъ, за която наука-

длъжи на д-ръ Жансенъ (Пиеръ Юли- Цезаръ Жансенъ 1812—1907) прѣдседателъ на Франц. академия на наукитѣ и директоръ на обсерваторията въ Мьодонъ. Слѣдъ първото си изкачване на Монбланъ, Жансенъ дошелъ до заключението, че е възможно да се построи обсерватория на самия връхъ. И прѣзъ зимата на 1891 г. обсерваторията била направена на части въ Мьодонъ и докарани въ Шамони. Въ края на лѣтото на 1892 г. частъ отъ материала билъ заранъ на 228 м. по-низко отъ върха, а останалата частъ на друго мѣсто. Въ началото на 1893 г. е било започнато строенето и на 8 септември обсерваторията била изкарана. Въ сѣщия день се изкачилъ и Жансенъ, возенъ на малка ржчна шейна съ най-необходимитѣ инструменти за първо врѣме.

Така е завършено научното завоевание на Монбланъ, започнато прѣди 140 години отъ Сосюръ.

Въ Шамони има единъ малкъ паметникъ въ видъ на грубо изсѣченъ камъкъ съ медалионъ. На камъка има надпись: „На Какъ Балма отъ Французкото геологическо дружество съ съдѣйствието на Франц. алпийски клубъ „септември 1875—августъ 1878“ около профила на главата, изобразена въ медалиона надпись: „Какъ Балма—нарѣченъ Монбланъ“.

На друго мѣсто въ Шамони, на голѣмъ неодѣланъ камъкъ е оставена група отъ двѣ лица. Единиятъ съ гола глава и зрителна тржба въ ржката, съ високи ботуши, дълго палто и намѣтнатъ драмото плащъ е вперилъ своя величествено-възторженъ погледъ на Монбланъ. Около него лежатъ раница, шапка и физически предмети. Другиятъ—въ облекло на водачъ, опасанъ съ въже и съ дълга тояга въ ржка, въ обуца и дълги чорапи, които откриватъ длитѣ му крака, съ дѣсната ржка показва на другаря си Монбланъ. Първия—Сосюръ, който прѣвъ е поставилъ на върха научна уреди, втория — водача му Жакъ Балма, намѣрилъ пжтя на Монбланъ.

(Слѣдва).

Съкратенъ прѣводъ на
А. Т. Д.

Иж. Петковъ-Жанъ П.

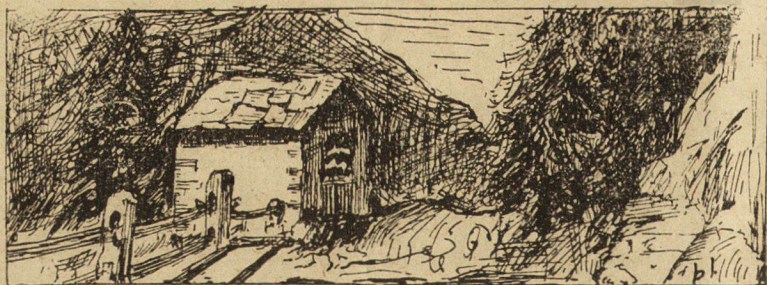
ДЕНЬ

Трепкатъ вѣвъ позлата
утринни зори;
по цвѣтя, розата
блѣска и гори.

Новъ се день вѣстиява —
свѣтло-възродень!

Съ пѣсень полѣтява
гордо духъ блаженъ!...

ХР. ЧАВДАРОВЪ.

Олимпийскитѣ игри

Интересътъ, извиканъ срѣдъ спортния свѣтъ въ западнитѣ страни отъ Олимпийскитѣ игри, които ще станатъ това лѣто въ гр. Анверсъ—Белгия, нѣкои откъслечни свѣдѣния за които се появиха и въ ежедневната преса у насъ,—ни кара, да дадемъ нѣколко бѣлѣжки за древнегрѣцкитѣ Олимпийски игри, а сѣщо и за съврѣменнитѣ такива.

* * *

Древнегрѣцкитѣ Олимпийски игри сѣ отъ много старъ митически произходъ. Тѣ се устройваха въ честь на бога Зевсъ и се повтаряха прѣзъ четири годишенъ интервалъ,—въ лѣтото на петата година,—и траеха първомъ единъ, а по-късно петъ, шесть,—до седемъ дни.

Това бѣше най-голъма панелинистическа манифестация на врѣмето, която собираше зрители изъ цѣлия грѣцки свѣтъ и прѣдставители на всички владѣтели.

Въ игритѣ участвуваха само грѣци; отъ варварскитѣ*) народи само римлянитѣ биваха допускани въ състезанията. Желаящитѣ да участвуватъ въ състезанията заявяваха за това на уредницитѣ нѣколко дни прѣди откриването на игритѣ.

Тѣй като игритѣ имаха божественъ характеръ, биваха придружавани отъ свещенодѣйствиия въ честь на боговетѣ. Откриването на самитѣ игри ставаше съ свирене на трѣбци. Отначало, до 14 или 16 Олимпийски игри, програмата на състезанията бѣ проста, едва по-сетѣ тя бѣ разширена.

Побѣдителитѣ въ състезанията биваха увѣнчавани съ вѣнецъ отъ маслиново клонче, каквито [се срѣщатъ на много антични статуи; тѣ придобиваха слава срѣдъ цѣлия елински свѣтъ, не само за себе си, но и за рода, града и племето си. Тѣ биваха обсищвани съ почести, нар. да се струпваше да гледа при заврѣщането имъ отъ игритѣ, видни тогавашни поети, като Симонидъ и Пиндаръ наричанъ „царь на лирицитѣ“,—пишеха химни въ тѣхна честь, градоветѣ ги възнаграждаваха. Прочутиятъ атински законодателъ

*) Древнитѣ грѣци наричаха „варвари“ всички негрѣцки народи.—Бѣл. ре

лонъ имъ опрѣдѣли голѣма парична награда, бесплатно мѣсто театъра и доживотно хранене въ Пританеята,—тѣ биваха все-родни любимци.

Олимпийскитѣ игри много спомагаха за сближението между ѣцкитѣ племена. Тѣ бѣха мѣстото, гдѣто поетитѣ, нѣмащи възможность по другъ начинъ да ги разпространяватъ, четѣха ритѣ произведения; тукъ скулптуритѣ и художницитѣ имаха възможность да изучатъ формитѣ на човѣшкото тѣло,—нѣщо, което има не малко влияние за процвѣтването на пластичнитѣ изкуства въ древна Гърция.

Всѣка отъ древнегрѣцкитѣ държавици имаха свое мѣсно въоброение, а цѣлия грѣцкй свѣтъ, общо таково, за база на което ужй четиригодишния интервалъ между двѣ Олимпийски игри, наричанъ Олимпиада; това лѣтвъоброение започва отъ петата Олимпийска игра (777 г. Пр. Хр.).

Олимпийскитѣ игри, макаръ и съ нѣкои прѣкъсвания, били прѣдъставени въ продължение на близко хиляда и двѣста години.

Когато грѣцката свобода загинала, новитѣ владетели—римлянитѣ—не станаха причина за прѣкратаване игритѣ, напротивъ, тѣ покровителствуваха и игритѣ продължиха да се устройватъ дори до 394 г. сл. Хр., когато при императоръ Теодосий, стана послѣдната, 293 по редъ, Олимпийска игра.

Общогрѣцкитѣ Олимпийски игри ставаха въ мѣстността на Олимпия, лежаща нѣколко часа пътъ навжтрѣ отъ морето, срѣщу гора Занте (Гърция),—отдѣто и носятъ името си. По подобие на тѣхъ, въ множество градове, особено въ малоазиатскитѣ, възникнали мѣстни игри, наричани сжщо Олимпийски, които обаче нито не добили значението на общитѣ такива

Въ 1894 г. въ конгреса на „Съюза на френскитѣ дружества на атлетни спортове“, състоялъ се въ амфитеатъра Ришельо въ Парижъ (рѣоната*), съюзниятъ секретаръ г. Пиеръ дьо Кубертенъ поде инициативата за възобновяването на древногрѣцкитѣ Олимпийски игри, като се спази въ рамкитѣ на възможното античния имъ характеръ,

Инициативата бѣ приета съ ентузиазъмъ. Образува се международенъ комитетъ за уредбата имъ съ седалище въ Парижъ и се работи програмата имъ;—тя (програмата) съставена по образеца на древногрѣцкитѣ Ол. игри, съдържаше прѣдвидено „атлетични спортове“, като: надбѣгване, надскачване, хвърляне на дискъ, прагонско надбѣгване, хвърляне копие, борба, бой съ саби и надбѣгване съ лодки.

Първитѣ съврѣмenni Олимпийски игри станаха на 1896 г. въ Атина Атински „stade“¹⁾,—Гърция, за възобновяването на които станаха, —неотдавна открити,—грѣцкиятъ патриотъ Аверовъ даде а милиона драхми. Тукъ къмъ прѣдвиденитѣ въ програмата спортове се прибавиха тенисъ и надбегване съ велосипедъ.

*) Висше учебно заведение въ Парижъ, съществуваше отъ 13 вѣкъ.—Бѣл. ред.
1) мѣстото, гдѣто сж ставали мѣстнитѣ (Атински) Ол. игри въ древн.—Бѣл. авт.

Вторитѣ игри станаха на 1900 г. въ Парижъ; бидоха прибавени футболъ, **надбѣгване** съ автомобили,—съ коне,—съ моторни лодки въ въздуха и пр.

Третитѣ игри станаха (904 г.) въ Сенъ-Луи (Щатитѣ) американцитѣ прѣмахнаха нѣкои отъ по-прѣди приетитѣ портове а прибавиха нѣкои свои национални.

При четвъртитѣ (Лондонъ, 908 г.) и петитѣ (Стокхолмъ 912 г.) игри, новитѣ измѣнения и допълнения показаха пълната липса на програма: страната, на която биваше повѣрено организирането на далени игри, безпрѣпятствено се ползуваше отъ дадената и свобода на дѣйствиетѣ и по този начинъ намеждународнитѣ игри се налагаше мѣстенъ отпечатъкъ и тѣ губѣха оригиналниятъ си характеръ.

Това положение на нѣщата извика срѣдъ французитѣ едно движение, цѣлящо една постоянна и не тѣй обширна програма,—нѣщо което се постигна, макаръ и не напълно, на конгреса станалъ на 1914 г. въ Парижъ.

Програмата на Игритѣ, които ще станатъ това лѣто, съдържа двадесетъ видове спортъ. Правятъ се голѣми приготовления, особено въ Франция, Игритѣ ще бждатъ прѣдшествувани отъ множество изложби на спортни уреди и машини,—най-вече автомобили и аероплани.

Отъ тѣзи Игри, ползи бесспорно има; но има и една врѣда за спорта: **всички почти** подготовки и усилия на спортнитѣ организации въ странитѣ, които участвуватъ въ състезанията се правятъ „съ оглѣдъ“ къмъ тѣхъ, като се занемарява всичко друго въ спорта,—губи се основната му и първична цѣль: физическото и душевно каляване на индивида.

Спортиститѣ, които желаятъ да участвуватъ въ състезанията слѣдвайки максимата, че „практиката създава специалиста — майсторъ“—взематъ спорта като своя професия и му се отдаватъ всецѣло, нѣщо, което кара „бацитѣ“ да се страхуватъ отъ „спорта“ който прави дѣцата имъ „палячи“,—спортисти по кариера*).

*) На врѣмето тукъ-тамъ и у насъ се издигаха гласове, впрочемъ може би съвсемъ неправи,—че юношкитѣ два по сходенъ начинъ,—състезанията по съборитѣ имъ,—създавали „панаярджийски артисти“ . . . Авт.

Софиянци на Витоша съ ски вж. Вѣсти.

СЪЮЗНИ КЛОДОВЕ.

Въ този отдѣлъ редакцията ще печати кратки свѣдѣния за произхода на имената на съюзнитѣ клонове.

На сѣверъ отъ Чирпанъ, надъ гѣй-нареченитѣ „Чирпански възвишения“ състоящи се отъ една верига низки хълмове, се простира най-високата частъ отъ централна Сръдна-Гора въ своя най-високъ върхъ Самодивецъ“.

Издига се той господствуващъ надъ всички околни връхчета, тъкмо надъ живописното елце Рахманлий сгушено въ едножието му. Най-високата точка отъ върха се намира на четвъртата верига отъ височини. Отъ това мѣсто се открива обширна пачорама. На сѣверъ е вижда, земния рай - Розовата олина въ края на която като гѣна се издига Стара-Планина, на югъ се простира обширната и плодородна Тракия, която има за фонъ величавитѣ водопаи.

Тоя именно живописенъ жтъ, тоя върхъ, послужи за именованя на нашия клонъ Самодивецъ“. По късно „Саодивци“ съ импровизирачъ влетъ посѣтиха и изучиха тоя рай.

Дн. Тур. Д-во „Дели-Орманъ“
Разградъ.

Дели-Орманъ (турска дума уда или дива гора) се нарича областта, която се включва на изтокъ отъ р. Бѣли Ломъ и ровадийската рѣка, на югъ отъ рѣка Дунавъ и на западъ

отъ гр. Добричъ. Прѣдполагатъ, че по-рано Дели-Орманъ се наричалъ „Диване-Орманъ“ - Султански гори. Почти цѣлата областъ е хълмиста, покрита съ гъсти дѣвствени джбрави отъ букъ, джбъ и др. Най-характерното е, че въ по-голѣмата си частъ Дели-Орманъ нѣма вода, нѣма рѣки. Като изключимъ „Дениръ Боба дере“ и „Деде Бунаръ дере“, които лѣтѣ прѣсхваатъ въ сръдното и долното си течение, дѣсни притоци на Дунава, и други нѣкои малки дерета — други рѣки нѣма. Населението — прѣдимно турско — е принудено да копае дълбоки ями за събиране дъждовна вода, която употребява за свои нужди и за добитъка. Къмъ юго-источния край — въ околността на Разградъ — се намиратъ колкото красиви и бѣлѣжити текета-особено едното — толкова и непознати — Масаръ Паша и Демиръ Боба Пехливанъ. Недалечъ отъ послѣдното се намира една отъ най-високитѣ могили въ Б-я (до 30 м.) — Мужиларската. Има множество други могили въ тази областъ. При разкопки на много мѣста около Разградъ сж били намѣрени каменни чукове, секири, сждове, монети и др.

Всѣко мѣсто си има своитѣ прѣлѣсти; така сжщо и Дели-Орманъ. За съжаление обаче, той никакъ не е проученъ, въпрѣки че крие въ недрата

си много красоти. Не сжществува почти никаква литература за Дели-Орманъ. Само Канитцъ между описанията на много градове и области лише нѣщо и за Разградъ, Дели-Орманъ и текето Демиръ Боба. Съчиненията на Канитцъ не сж прѣведени на български.

Дългъ ни се налага, впрочемъ, ние младитѣ туристи, любителитѣ на майката - природата да проучимъ неизслѣдванитѣ области въ Б-я и да се стрѣсимъ всячески да ги популяризираме.

Умоляватъ се клоноветъ настоятелства, при идването си на V-ия редовенъ конгресъ въ Пловдивъ, да взематъ съ себе си смѣтката по получаване на сп. „Студенецъ“ и и изплатятъ дължимата сума на редакцията, за да се ликвидира съ полугодишнината на списанието.

Въ IV кн. по погрѣшка е пропуснато името на автора на стихотворението „Кокиче“. Той е г. Д. Добревъ. Просимъ извинение за опущението.

Отъ 20 до 31 май д-во „Студенецъ“ направи излетъ съ слѣдния маршрутъ: Пльвенеъ—Чер. Брѣгъ—Луковитъ—Етрополе—Орхане—София—Витоша—Пльвенеъ Извървено разстояние: пѣшъ—260 ккм. е трень—240 ккм.

Отъ 22 май до 1 юни другъ излетъ съ маршрутъ: Пльвенеъ—Карлуково—Глождене—Тегевенеъ—Троянеъ—Ловечеъ—Пльвенеъ. Пѣшъ 280 ккм. съ трень—80.

Ще се направи отъ 22 юни до 4 юли излетъ изъ Етрополски и Вратчанския балкани. Пѣшъ—220 ккм. съ трень—230.

На 11 юли т. г. се открива въ гр. Сливенеъ първиятъ конгресъ на Ученическитѣ Нейтрални Въздѣж. дружества въ България, който ще трае отъ 6—8 дни. Пожелаваме имъ ползотворна дѣйность.

Дели—Орманци на Рила. На 26 юни делнорманци започватъ реализирането на отдавна мечтанния и съ трѣпетъ чакания 22 (двалесетъ два) дневния излѣтъ до Рила пл. прѣзъ в. Юмрукъ чалъ и Централна Сръдна Гора.

Маршрута имъ, въ общи черти слѣдния:

Разградъ—Габрово—в. Мара Гидикъ—в. Ю. Чалъ—Карлово—в. Боданъ—Копривщица—в. Попъ—в. Брат—Панагюрище—Ихтиманъ—Самоковъ—Чамъ-Курия—в. Мусала—Рилския манастиръ—Радомиръ—София—Разградъ

Софийското Юнош. Тур. д-во „Витоша“ е устроило прѣзъ първотримѣсечие на тази година десетъ излети, отъ които петъ съ ски изъ Лилинъ и Витоша.

Юн. Тур. Д-во „Сжжтъ“ гр. Бѣла-Стина съ грандиозна манифестация и походяща другарска забава отпразднува най-тържественно съюзния празникъ Гергьовденъ, въпрѣки нежеланието на дирекцията.

Юнашки игри. На 31 май в. София, бѣха устроени, при небиващо стечение на народъ, по случай 25 го отъ основаването на първото Българско юнашко д-во „Юнакъ“ голѣми юнашки игри. Въ игратъ участвуваха юнаци отъ София, Пловдивъ и Самоковъ. Участвуваха и юнакини, които произведоха отлично впечатление съ балетитѣ си. Въ футболното състезание взеха върѣ софийскитѣ играчи отъ „Футбол Клубъ“.

Конгресъ на колоездани. На 29 май откри въ София 30 гбд юбилесенъ конгресъ на колоездатитѣ, който трае три дни. На конгреса сж се изказали съвмѣстна дѣйность и съ туристски организации въ България.

Конни състезания. На 6 и 7 ю

ще се състоят голъми копни състезания въ които ще участвуват 100 ездачи. Ще бждат раздадени премии.

Аероплани празненства на 20 юни на асрадрума въ Божурище ще бжде устроено празненство, на което ще бждат показани успѣхитѣ на нашата авиация отъ нашитѣ авиатори.

Сждбата на германскитѣ младежи сдружения.

Безбройнитѣ до прѣди войната младежки туристически съюзи като „Naturfreunde“, „Wandervogel“, „Alt und Jungwandervogel“, както и тия съ донѣкъдъ милитаристически отлѣнѣкъ „Zungdeutschland“ и „Pfandfinder-corps“ (борещи повече отъ милионъ членове) които съ падането на военната властъ изгубиха цѣль и смисълъ, се прѣтопиха миналата година на единъ общъ конгресъ, свиканъ прѣвъ септември въ Мюнхемъ въ единъ съюзъ подъ името „Die kampfende „Jugend“ (боряща се младежъ) противъ всичко, което бѣ погнусило зародиша на нравитѣ въ юношѣтъ и дѣвицата (четива, театри, кинематографи, художество, музика, танцъ и пр.) Въ послѣдствие се прие програмата и носията на съюза. „Alt-Wandervogel“ (чисто туристическа) Нѣкой отъ клоноветѣ а тоя съюзъ развиватъ образцова дѣйностъ и водятъ борбата си съ голѣмъ успѣхъ. Примѣрни сж особено баварскитѣ сдружения съ своето списание „Der weisse Kitter“ (бѣлиятъ рицарь).

Въ конгреса на герм — австр. планински съюзъ, който се състо миналата година отъ 9—11 октомври въ Нюренбергъ при небивало стечение на посѣтителѣ се взеха между другото слѣдитѣ рѣшения:

За централенъ клонъ и сѣдалище на общото управление на съюза се избра за 5 години (начиная отъ 1921 г.) Мюнхенъ. До тогава дѣлата на съюза ще изпълнява управителното тѣло въ Виена, което вече 8 години извършва примѣрно своя дѣлъгъ.

Ще се откриятъ всички „спасителни станции“ по източнитѣ и баварски Алпи както и хижитѣ по тия мѣста (по останалитѣ крайнини сж вече открити) Съ намаление при прѣнощуванията въ хижитѣ ще се ползватъ само членоветѣ на Герм.—австр. планин. съюзъ. Телефонически ангажирания на легла не ще се допускатъ вече.

На клоноветѣ се прѣпоръчва особено поущрѣването на младежкитѣ пжтувания и зимната туристика. По тия точки се развива реферата.

Отношенията съ клоноветѣ въ загубенитѣ земи да се подържатъ съ тактъ и умѣние, далечъ отъ мисълта за политическа пропаганда (касае се най-вече за полето на дѣйностъ въ Южния Тиролъ, бисерѣтъ и гордостѣта на съюза до скоро, сега отстѣпенъ на Италия по „стратегически съображения“.

Противъ зачестяващитѣ напоследѣкъ нарушения на туристическитѣ планински обичаи, извършени повечето отъ нетуристи се изказа голѣмо възмущение и се взеха мѣрки за прѣмахването имъ.

Съюза навърши своето 50 годбшно сществуване. (9 май 1869—1919 г.) Прѣвъ тая година празнуватъ 5 год. юбилей клоноветѣ въ Карлсруе-Грацъ Дармшатъ, Прага Вилехъ и Мерапъ.

Съобщава: Х. Броксъ.

Грандиозниятъ опитъ, правенъ отъ френски пилоти въ началото на тази година, за прѣлѣтяване Сахара съ аеропланъ, е излѣзълъ несполучливъ. Неотдавна сж намѣрени останкитѣ на аероплана и тримата летци: единътъ вече починалъ вслѣствие рани добити при палането, а другитѣ двама живи, но физически съвсѣмъ изтощени.

283 километра на часъ. На 28 февруари т. г. въ Франция авиаторѣтъ Казалбе постигналъ най-голѣмата скоростъ при летене съ аеропланъ: 283 км. и 400 м. на часъ. Сжщиятъ неотдавна е билъ рекордѣтъ и по височина.—

Комисията при Министерството на обществената хигиена, въ Франция за образуването на която съобщихме въ третата книжка, ѣ възприела шото за разпространяване спорта въ страната е необходимо образуването на специално учреждение.— Национална служба.

Въ Sporting. Фр. Решелъ поддържа, че тази Нац. служба трѣбва да се отдаде на дѣйностъ за разпространяване спорта, чрѣзъ подпомагане спортнитѣ организации въ сжщата насока.

За това тя може да ги подпомага при добиването мѣста за играща и за надбѣгване съ коне и финансови и материални сръдства, безъ обаче да угражняватъ прѣкво влияниѣ върху живота на тия организации.

Академия на спортоветѣ сществува отъ десетина години насамъ въ Франция, прѣдседателствувана отъ г. Хербардъ дьо Вилновъ, подпрѣдседателъ на държавния съвѣтъ.

Тя ежегодно дава по една прѣ-

мия отъ 10,000 франка на едни французинъ, който въ Франция, или чужбина, или на едни чужденецъ, който въ Франция извърши прѣвъ голѣмата най-мѣжния спортъ съ подвигъ, докарващъ наученъ, или мораленъ прогресъ, на човѣчеството.

Прѣди европейската война премина сж взели: г. г. Андрѣ Бомонъ,

Роландъ Гаросъ (прѣлетѣль. Срѣдиземно море съ аеропланъ, безъ да е билъ коновранъ и безъ никакво прѣкъжване) и А. Пегу. Прѣвъ войната премията се определяше отъ главнокомандуваниятъ френската армия. Следъ войнатъ, — за 1919 г. — премията е дадена на г. Жоржъ Карпантиѣ, френски атлетъ — спористъ.

ИЗЪ СВѢТА И НАУКАТА.

Земтрѣситѣ въ Япония. Япония е една отъ странитѣ въ свѣта, където ставатъ най-много земтрѣси. Споредъ свѣденіята отъ 1910 до 1917 г. въ Япония сж станали 8837 земтрѣсенія, почти по три на день.

Играта футъ-болъ въ Бирма (Индия). Обичната английска игра футъ-болъ е разпространена доста въ далечната Остъ. — Индия и Бирма, гдѣто обаче тя е взела една своеобразна и оригинална форма, която се отличава отъ възприетата въ Европа и Америка такава.

Играчѣтъ заставатъ въ кръгъ и единъ отъ тѣхъ подхвърля топката нагорѣ, направена отъ твърди злѣкна на бамбуковото дърво. Останалтѣ, безъ да гледатъ на топката, трѣбва веднага да я ударятъ кой какъ му е удобно: съ глава, колѣно, пега и даже съ голѣмия прѣстъ на крака. Главното условие на играта е, топката въ никой случай да не падне на земята . . .

Най-дълбокия артезиански кладенецъ, изкопанъ до сега е тоя въ Чуховъ (Пруска Силезия). Работенъ е 820 дни. Първитѣ 53 метра сж пробити съ свределъ, слѣдующитѣ 523 м. съ стоманено длето и останалитѣ съ диамантови корони. Изразходвани сж 700 карата диамантъ. Всичко сж похарчени 300,000 марки, или по 144.5 марки за единъ метъръ. Температурата е била на 500 м. дълбочина 22°, на 1000 м. 40°, на 1500 м. 69° и на 2221 м. 83.4° С.

Отъ гдѣ сж произѣзли имената на материйцитѣ. Споредъ Херодотъ тритѣ известни на гърцитѣ части на свѣта — Европа, Азия и Африка сж получили имената си отъ тия на три жени. Разбира се, сѣврѣмената наука не може да се задоволи съ това наивно обяснение. Сега е установено, че имената

Европа, Азия и Африка сж финикийско произхождение — думата Азия произлиза отъ финикийския коренъ „Асу“ което значи изгръвъ. Въ тоя отношение интересно е да се отбѣлжи, названіята Япония и Нипонъ означаватъ на сжщото; нѣмцитѣ честоказватъ на Азия „страната утро“ (Morgenland) Думата на Европа произлиза отъ финикийския коренъ „алб“ — тъма, заходъ стѣнце; съ други думи, Европа у древнитѣ народи се е казвала страната на вечерята, на залѣза. Думата Африка произлиза отъ финикийското „Гаварка“ или „Аврика“ — което значи свѣтлий, свѣтящия. Споменатитѣ финикийски названія за Европа и Азия се явява въ островитѣ на Егейско море и Кипъръ, гдѣто често сж се спирали финикийцитѣ; за тия острови Азия сж се явили като страна на изгръвъ, а Европа — страна на залѣза на слѣвцето. Отъ финикийцитѣ тия названія сж минали у гърцитѣ.

Името „Африка“ минало направо отъ картагенянитѣ у римлянитѣ.

Името „Америка“ както е известно е получено отъ името на Америко Веспучи. На Америка казватъ още Новия Свѣтъ. Прѣвъ 1503 г. било публикувано въ Парижъ писмото на Америко Веспучи до кардинала Лоренцо Медичи, написано на латински езикъ. То се е казвало „Mondus Novus (новъ свѣтъ) и съдържало описанието на новитѣ страни. Скоро писмото било прѣведено на италиански, френски, нѣмски и холандски а славата на Америко Веспучи разнесе и по цѣла Европа.

По-късно била открита Австралия. Още древнитѣ сж отбѣлзвали въ картитѣ си, на югъ отъ Азия, съществуването на terra australis incognita — неизвѣстна южна земя. Прѣвъ XVIII в. главно съдѣствие шестестисетото на дукъ новия материкъ го завладѣватъ англичинитѣ.

За Д. Бошнаковъ

Като бѣлитѣ снѣжинки, що въ оная тъмна, зимна привечеръ осилаха гроба на ранилия, като свѣтло — дѣвственитѣ снѣжинки, оито, падайки въ пригрѣдката на черната, мокра прѣстъ, тихо заснатъ, бѣ душата на Бошнаковъ, свѣтла, като лазурнитѣ голѣми чичи на дѣвойка, като бѣла снѣжинка бѣ тя, а хладенъ и каленъ бѣ грѣха на живота, що похити несрѣтника въ страшния и невѣдомъ зеувъ на ранила смъргрь.

Бошнаковъ бѣше туристъ

Фактически виновникъ за подновяването на „Чумерна“, той работи съ унеса на вдъхновенъ ратникъ за прѣуспѣването на д-то, а неговия вжтрѣшенъ и външенъ стабилитетъ. Като контролоръ, като секретаръ, и напослѣдъкъ като подпрѣдседателъ той бѣше най-скромния, най-безамбициозния, но и най-прѣдания на дѣлото, най силно любящия го.

И, когато, една утрина, една бѣла и студена утрина ни донесе лата вѣствъ за негозата кончина?...

Привечеръ бѣ когато го погребяхме. И бѣли, срѣбърни снѣжинки се силѣха надъ гроба, силѣха се и чезнѣха въ хладната, мокра прѣстъ. Тѣ, бѣлитѣ снѣжинки, като бѣлата, лучиста душа на ранилия въ тъмнитѣ друми на ранила невѣда смъртъ.

ПОЛУЧИХА СЕ ВЪ РЕДАКЦИЯТА.

сп. „Тича“ год. I брой I издание на спортното д-во „Тича“ въ Варна. Списанието застъпва спортъ и туризъмъ.

Ученическа мисль год. II кн. 3, 4.—Русе.

Листопадъ год. II брой 12,13. Двуседмично литературно-хуморесивно списание. Редактира Дим. Бабеувъ — София книгоиз. Цвѣтъ“.

Младъ Туристъ год. VI брой 1—органъ на Юнош. Турист. въюзъ въ България—Русе.

Украино-български прѣгледъ. год. I брой 1—16 Двуседмично списание, Рагува за украино-българско сближение.

Г' Унтрѣпиде год. II брой 504—Paris. Списание за спортъ и пжшества.

Sp rting год. 11 № 297 serie V — Paris. Богато илюстрирано седмично списание съ наученъ пжтуваленъ характеръ.

Младежки блѣнове.—стихотв. сборка отъ Лазаръ Я. Поповъ—омъ стр. 80 цѣна 8 лв.

Лжчъ. год. I брой 1, 2 листъ за литература и педагогика на нашата се младежъ въ гр. Казанлъкъ.

Ученическо Ехо. год. I брой 3, 4, 5. Мѣсечна ученическа прѣстъ. Урежда ученич. редакц. комитетъ—Ст. Загора.

в. Правда год. IV брой 14—23 гр. Сливенъ.

в. Искра год. I брой 1—6 вѣсникъ за политика,

Наука и стопанство.

в. Бждаше. год. I брой 13 гр. Осм. Пазаръ органъ на млажкото възпитателно, въздържателно и благотворително Д-во Бждаше.—

Г

улица

гр.

МЛАДЪ ЧИТАТЕЛЪ

(Юношеска илюстрирана библиотека—год. III).

„Младъ читателъ“ е единствената юношеска библиотека, която намъри най-горѣщъ приемъ и масово се разпространи. Съдържаща най-интересенъ и разнообразенъ материалъ, който отлично спомага за самостоятелното развитие на младежа и изложенъ на лекъ и увлекателенъ езикъ,—библиотеката служи за необходимъ другаръ на учащия се и всѣки любознателенъ четецъ.

Отъ 1 септември 1920 г. почва да излиза III-та годишнина.

Абонирването става направо отъ редакцията и сп. „Студенецъ“—Плѣвенъ.

Годишенъ абонаментъ 15 лева.

ЦѢНА 2 ЛВ.